

December 02, 2008

Baghdad: Sáng sớm Thứ Tư, ngày 12 Tháng Mười-một, 2008, tiếng nổ ầm ầm làm rung chuyển khu trung tâm phố Saadoun nhún nhóp phía Đông Baghdad vào lúc ngọ đi làm đang vội ăn sáng và các hàng hiu hắt đầu mùa: bốn người bắt thiếp ngủ. Con số thiệt hại từ tiếng nổ nhỏ so với trận này chỉ có một người chết, nhưng với công việc mất loát từ công khai ng bị nguyên tuấn thì đổ gãy như hàng tâm lý lớn lao: đừng giả như người thiếp ngủ và bắt thiếp ngủ người dân thì đổ như rõ ràng ác mộng của họ chưa chạm đến, dù báo hành nói chung đã thuyên giảm trong nước. Cuối ngày, cảnh sát cho biết 23 người đã thiếp ngủ trong nháy mắt từ công quanh Baghdad. Theo thông kê an ninh, ba ngày đầu tuấn là những bom dục động, bom gần trong xe hơi và bom giởu trong người đã giết hại 58 người ngay thì đổ. Ngoài thì đổ, thành phố Mosul phía Bắc, hai người ở Ki-Tô thiêu sự bất kỳ là họ sát trong đừng để tranh giành quyền lực kéo dài giữa người gốc Kurd và A-Rập.

Một số người Iraq chúng tôi và bom ngày Thứ Tư ghi nhận hiện diện đông đảo của lực lượng an ninh Iraq từ những trạm kiểm soát dọc khu phố và nhiều nơi khác và kết luận rằng không thể tin tưởng nhân viên an ninh có thể báo về dân chúng được. Một số cũng nghĩ lực lượng Iraq “chưa sẵn sàng” báo về thì đổ nội quân lực Mỹ rút ra khỏi đây. Viên chức quân sự Mỹ không nghĩ những người nội địa đang hoành hành trên họ. Họ thích báo hành thiếp ngủ xảy ra sau mùa lễ Ramadan thiêng liêng chạm đến đầu Tháng Mười. Những báo cáo cấp thấp nhất đầu Mùa Đông và các phe phái chính trị gia tăng chúng để nhau để tranh giành vị thế. Tuy nhiên cả Hoa-Kỳ với một tiếng thì ngậm miệng lên cấm quyền gần cuối Tháng Giêng năm tới cũng đã gây cảm tưởng có một kho tàng quyền lực (power vacuum) ngay thì đổ Mỹ và khi đó một số phe nhóm Iraq gia tăng báo động lực lượng.

Người Iraq nghĩ theo chiều hướng khác, thì công báo hành có thể liên hệ đến những điều đình giữa Hoa-Kỳ và Iraq về thỏa thuận an ninh làm căn bản pháp lý cho lực lượng Mỹ ở Iraq (Status of Forces Agreement, SOFA) sau khi quy định của LHQ cho phép Hoa-Kỳ chiếm đóng Iraq hết hạn cuối năm nay. Một số tin rằng báo hành có liên hệ tới việc lắng nghe đầy đủ quy định Ba-Tô (Iran) chúng để thỏa thuận mới và mua lại lực lượng Mỹ ra khỏi Iraq. Có người lại nghĩ rằng “tình báo Mỹ” đặt bom để gây thông điệp cho chính quyền Thứ Tư người Nuri Maliki rằng báo hành sẽ tiếp tục nếu Iraq không thỏa thuận để lực lượng Mỹ ở lại. An ninh Iraq nhận xét người không báo mua chúng thì họ vẫn không ngừng cuộc chiến của mình. Họ cũng ghi nhận thì điếm (sáng sớm lúc mới người sẽ đi làm hoặc chiều về) và địa điểm (khu vực người thu thuế giáo phái Shiite đa số) giữa nhau của các cuộc tấn công khai ng bị tuấn là này: như Kasra (31 người chết, gần năm người sinh) và Đông Baghdad 5 giờ chiều (14 người chết, 67 bị thiếp ngủ). Những người trong đám đông nói an ninh chỉ dành cho viên chức và giới cao cấp; lính tráng không phải sao vẫn có người đặt bom? Có thể tin vào ai lúc này? Cùng ngày Nineveh

tiếng nói để nói về chính sách Iraq và đã tiếp xúc) để có sự đồng ý của Tham Mưu Trưởng Mullen và Tổng Trưởng Gates. Tổng Trưởng Fallon muốn rút quân nhanh hơn gấp ba vì như Tổng Trưởng Mullen và ông Gates ông âu lo vô cùng về sinh lực và số phận hàng lâu dài của quân lực Mỹ, trong khi trách nhiệm chính của Tổng Trưởng Petraeus là “thành công” trong cuộc chiến Iraq - phù hợp với nhu cầu chính trị của chính quyền Bush-Cheney. Giữ quân số ghi nhận ba tháng tham mưu không khuyến cáo giảm bớt quân số ở Iraq, nhưng Tổng Trưởng Mullen và ông Gates nghĩ an ninh ở Baghdad phải được xem như yếu tố ưu tiên và số phận hàng lâu dài của quân đội trong những tình hình đáng ngờ (như Iraq, số phận nhu cầu của nó và của nó phải thêm một phần ở Iran cũng như họ) và số việc gì cần phải hủy bỏ và trung tâm phải bỏ quân đội ra đi.

Ba tháng tham mưu liên quân rất lo ngại về “surge” vì thời gian không cho thấy họ thu được gì và nên để nh quân số hơn và một cái nhìn chính trị quan trọng của chính quyền Nuri Maliki. Ba tháng nghìn binh sĩ mới không làm chính quyền để bớt lực hơn hoặc gia tăng hòa giải hòa hợp giữa các phe phái tôn giáo, cũng như; an ninh có thể khá hơn nhưng đây không chuyển đổi thành công về mặt chính trị. Ngay cả an ninh ở Iraq thôi cũng tùy thuộc vào ba yếu tố mong manh như giải quyết quan sát chính trị như xét: (1) số hiện diện đông đảo của lực lượng Mỹ; (2) số phận hàng lâu dài của lực lượng Sunni để phân biệt với các tôn giáo của người tín đồ bên ngoài; và, (3) những chiến lược mới để giải quyết chính quyền Shiite có Hoa-Kể để sau và khi Shiite đông đảo những giáo sĩ như Muqtada al-Sadr luôn luôn đòi Hoa-Thị nh-Đến để chấm dứt chiến đấu ngay - đây chính là xung đột, mâu thuẫn truyền thống và gay gắt giữa giáo phái Sunni và Shiite. Chỉ riêng yếu tố (1) một mặt, người ta khó để nói những người như ghê gớm gì số xảy ra; đây cũng là lý do chính cho việc khó để rút quân và cũng khó để cho người - với câu hỏi dài dòng: làm thế nào để chiến thắng trong một cuộc chiến đấu? Cũng để hiểu tại sao chính quyền Bush-Cheney, giải trí thời gian tân bảo thủ (néo-conservative, xin xem Phái Tân Bảo Thủ và Chính-Sách Ngoại-Giao Mỹ, Th-K 21, Tháng Tám 2004, cùng người viết) và người viên Công-hòa John McCain cũng như rút quân đi cùng trong cuộc chiến đã khai sinh.

Nhưng dù họ có lực lượng phân để, dù muốn dù không, thời gian rút quân đã tới - dù đây đã là tài trong tranh chấp thời gian về qua và thời gian đã bắt xem như một cái gì tiêu cực của quá nhanh. Cuộc để đình giải quyết Bush và Maliki về SOFA thời gian kéo dài đã chín tháng dù ngoài mặt chính quyền Mỹ (và cả người viên McCain) khẳng định phân để thời gian rút quân. Dĩ nhiên, khó khăn nhất là làm sao cho những phe phái khác nhau ở Iraq chấp nhận những thỏa thuận; đây đã là hình thành trong thời gian hơn năm tháng gần đây sau những áp lực, thỏa thuận và mua chuộc hai chính quyền cũng như giải quyết các phe phái Iraq. Ngày 10 Tháng Năm về qua, quốc hội Iraq để chia rẽ đã thông qua thỏa thuận với một đa số không phải là một: khoảng ba phần tư các nhà lập pháp hiện diện bỏ phiếu chấp thuận (149 trong số 198 có mặt) với 77 người và một; nhóm phân để to tiếng nhất là 30 nhân vật dân cử Shiite để quy định giáo sĩ al-Sadr, để xem là mang tính chất quốc gia của đoàn cũng như chấp nhận những lợi ích Iran. Nhưng để u kho chính trong SOFA giảm thiểu thỏa thuận rút binh sĩ tác chiến Mỹ ra khỏi các thành phố lớn, như và làng mạc Iraq trước của Tháng Sáu 2009; rút bớt lực lượng Mỹ ra khỏi Iraq trước của năm 2011 - đây có khác biệt để rút quân trong vòng 16 tháng người viên và nay thời gian để của Barack Obama để ra và thời gian bắt trích là “phân chiến, để u

hàng.” SOFA cũng hạn chế khả năng của Hoa-Kỳ trong việc sử dụng lãnh thổ Iraq để tấn công, xung kích (các nước láng giềng Iraq) hoặc bất kỳ quốc gia Iraq nào không có thẩm quyền chính quy của Iraq, và giành quyền xử nhậm vì phạm hình sự của binh sĩ Mỹ cho tòa án Iraq. Thứ ba thì tiếp theo là chấp thuận của cả ba nhân vật Shiite, Sunni và Kurd để ngụy quyền hành pháp (tổng thống và hai phó tổng thống, mỗi người đều có quyền phủ quyết để vô hiệu hóa thẩm quyền).

Thứ ba thì Tổng thống Maliki lại đẩy các phe phái của người thiểu số gốc Kurd để lại hậu quả hậu hối sau đó của các trại tị nạn vùng đông bắc phía Bắc Iraq. Quan trọng hơn là sự ủng hộ của Tawafiq, tên của liên minh Sunni trong quốc hội (đã được Hoa-Kỳ mua chuộc như nói trên) với những hậu quả không ngờ của đại diện Sunni và sự bao gồm họ vào đội ngũ chính trị (như thủ tù nhân Sunni bị giải quân sự Mỹ bắt giữ, sát nhập các nhóm dân quân Sunni do Hoa-Kỳ dùng lên vào quân đội và lực lượng an ninh Iraq). Những người Sunni cũng đòi hỏi phải đưa SOFA ra trước công dân ý để đánh bóng hình ảnh “quốc gia” không hợp tác với ngoại nhân của họ. Bên trong họ rõ ràng những người trước công dân ý, đến vào Tháng Bảy năm tới, có thể khi chính quyền chấp thuận áp lực dân chúng phải bỏ rơi hoặc sự đưa SOFA đòi hỏi Hoa-Kỳ phải rút quân sớm hơn ngày 31 Tháng Mười Hai, 2011. Nếu việc này xảy ra, người Sunni sẽ mất bỏ đi của lực lượng Mặt chung lập chính quyền và lực lượng an ninh Shiite vốn của quân những chấp thuận Sunni dưới quyền Saddam Hussein. Học giả Toby Dodge thuộc Viện Nghiên cứu Chiến lược Quốc tế (International Institute for Strategic Studies) Anh cũng nhận xét, “Thái độ của Tawafiq liên hệ nhu cầu đến các cuộc bầu cử hội đồng tỉnh [mà họ chiếm rớt ít ỏi vì chỉ có 20 phần trăm dân số tập trung phía Tây bắc đông] của Tháng Giêng. Thái độ này nhúng vào cơ chế của họ.” Họ cũng có thể dùng trước công dân ý như “bargaining chip” để buộc Tổng thống Maliki những người bị trước của những đòi hỏi của Sunni; “Họ thốt sự lo sợ ý đến của chính quyền Maliki mất khi Hoa-Kỳ không đi bỏ bỏ đi họ,” theo ông Joost Hiltermann thuộc Viện nghiên cứu Khủng hoảng quốc tế (International Crisis Group). Người thiểu số chấp thuận đưa SOFA là giáo sĩ Sadr; tuấn lộc này, 30 dân của theo Sadr kích hoạt phần để thẩm quyền, gây ồn ào và đi gõ cửa đến bỏ đi trong quốc hội; đã sự đeo băng tang phần để việc thông qua thẩm quyền và nguyện sự tiếp tục chấp thuận đưa. Phe Sadr ghi nhận SOFA có những điều khoản cho phép hai bên Iraq hoặc Hoa-Kỳ gia hạn ngày rút quân lực lượng; SOFA cũng chuộc những những tu chính tiếp theo lại mà phía Hoa-Kỳ hiểu rằng mình có quyền gia hạn rút quân nếu tình hình an ninh Iraq quá bất ổn. Tổng thống Bush tuyên bố việc quốc hội Iraq thông qua SOFA “khẳng định sự tiếp nhận thành” của dân chúng Iraq trong năm thứ sáu của chiến tranh tàn ông khi xảy ra những chiêu để “xin đến đến dân chúng.”

Tổng thống George W. Bush có thể nói mình đã thành công, như đến Tháng Năm 2003 khi ông tuyên bố “sự chiến thắng hoàn toàn,” sau hai tháng tiến chiếm Iraq để rồi phải lùi lại cho đến nay với ngày rút quân Mỹ ra khỏi Iraq chưa thể rõ. Gần năm nghìn binh sĩ Mỹ đã thiệt mạng, và gần 30 nghìn bị thương. Từ 2006 chuyên san The Lancet của hội Y-Khoa Anh cũng nhận thấy việc họ có thể thu thập danh tiếng Mỹ Massachusetts Institute of Technology (MIT) đã xác nhận trên 600 nghìn người Iraq đã thiệt mạng và cơ chế người khác sống trong ai oán tiếp tục kéo dài. Oái oăm thay cuộc chiến giúp ông Iraq lại một thời cũng là một lý do chính đưa đến sự sụp đổ chính trị tại hội cho chính quyền và đến của ông bị bầu cử giữa nhiệm kỳ 2006 và tiếp tục tuy nhiên của qua cũng như vẫn lâu dài. Oái oăm hơn nữa, có lẽ giới chức “dân chúng” Iraq và toàn vùng

Cuối Tháng Mười-Một giờ quan sát chính trị nhàn nhàn: Một thời kỳ Nuri Maliki mới ngày mới mới nhàn nhàn đã xuất hiện ở Iraq. Ông đã ra lệnh bắt giam nhiều người Sunni cao cấp vì lý do chính trị, đích thân trông coi các hoạt động quân sự và gặp gỡ những người qua mặt bên - những người hành động làm mới người nhàn nhàn ở thời điểm tài chính cách đây không lâu. Với việc quỳ gối thông qua SOFA ông Maliki, trước đây bị xem là yếu đuối và bất lực, sẽ được tiếp nhận là người chỉ huy mới của quân đội Iraq. Người tiếp theo ông Maliki không thể nghĩ ông là người quỳ gối gia cầm chính và chủ mưu mới chính quyền trung ương mới để ngăn chặn sự chia rẽ đối với Iraq. Người chỉ huy ông nghi ngờ ông có tham vọng trở thành một “Saddam Hussein mới và thuộc giáo phái Shiite” - khác hẳn với chính quyền Bush đã ra đời khi tiến chiếm Iraq. Một sĩ quan Mỹ nhàn nhàn nói: “Có nhiều dấu hiệu cho thấy Iraq đang trở lại khuôn mẫu chính trị truyền thống với quyền lực thu về cá nhân

lãnh thổ thủ đô Baghdad. Là lãnh cai trị Iraq là nhà vớ y cò hàng thập niên trước khi ngọ i M can thiệp vào đây năm 2003... Còn quá sớm để nói rằng một chế độ dân chủ có thể xuất hiện ở đây.” Tuy nhiên cò m v “độc tài m i,” giới ọ ng h ông Maliki không nh t thi t xem danh t “strong man” (“ng i hùng”) nh m t cái gì tiêu c c, vì đ t n c có thể d dàng r i vào phân hóa đ y hi m nghèo gi a nh ng phe phái tôn giáo và ch ng t c n u không có lãnh đ o c ng r n. “Strong man” là đi u tích c c vì Iraq c n “m t lãnh t m nh m ,” h tuyên b .

5 / 6

Và Iraq sẽ quay lại chế độ độc tài với chính thể dân chủ bên ngoài sau sáu năm “xiển động dân chủ” của chính quyền Bush-Cheney nước này.

P.S: Ngoài bài viết trên, tôi vừa nghe nói ngài T.T Bush nhân một cuộc phỏng vấn mà ở đây vừa thành quố trong những năm nắm quyền chính quyền, đã tuyên bố một cách không ai có thể ngờ được là một trong những điều tốt nhất mà ông là với ông hoàn toàn không liên quan trong chiến tranh ở Iraq ! Và Ông đã nói cho tình báo Mỹ đã đưa cho Ông những bằng chứng gì để ông nói vì Iraq có vũ khí hạt nhân... Ôi một lời nói quá tai hại cho tình hình an ninh thế giới nói chung (giống Saddam Hussein rồi thì còn đâu là thành trì để ngăn chặn bọn đầu khủng bố Iran) và để với những cái Mỹ nói riêng, khi chúng ta biết rằng chiến tranh Iraq sẽ hao tốn khoảng 600 tỉ USD (đến cuối năm 2008) và làm thiệt hại mạng sống 5 ngàn quân nhân Mỹ, mà chúng ta lại quy trách nhiệm gì cả. Đây cũng là một điều tốt nhất và ngay cả cho một số “gia nô” trong giới báo chí N.V họ cũng đã không ngờ tới cái tai hại mà ông Bush (tôi thấy có người còn viết bài để khen ngài nhân dịp Thanksgiving!) trong việc ông Bush đã quyết định đánh Iraq vì theo họ họ thấy mà những cái Mỹ mà ở đây yên...